

Παρεϊστική παράσταση

ΚΡΙΤΙΚΗ: «Ρωμαίος και Ιουλιέτα» του Μποστ σε σκηνοθεσία Κώστα Σιλβέστρου

Της Νίνας Μολέσκη

Ο αριθμός των νέων ηθοποιών που ζουν και δημιουργούν στην Κύπρο σήμερα έχει μεταμορφωθεί από ποσοτικό παράγοντα σε ποιοτικό, και όχι μόνο με τον άμεσο τρόπο της μεγάλης προσφοράς ποικίλων θεατρικών παραγωγών. Η ροή των θεατρικών πραγμάτων είναι ασταμάτητη και τα σχήματα δημιουργούνται και διαλύονται ή αλλάζουν σύνθεση, οι τηλεοπτικές παραγωγές εργοδοτούν πολλούς ηθοποιούς κι έτσι η κυπριακή θεατρική κοινότητα ενώνεται με πολλούς δεσμούς επαγγελματικής συντροφικότητας.

Πολλοί έχουν συνεργαστεί με πολλούς και όλοι θέλουν να συνεργαστούν με όλους. Σχηματίστηκε κάτι σαν μεσαιωνική επαγγελματική αδελφότητα. Οι βετεράνοι θεατές που παρακολουθούν για δεκαετίες το κυπριακό θέατρο, θυμούνται πως τα πράγματα ήταν διαφορετικά, οι αριθμοί (ηθοποιών, σχημάτων, παραγωγών) ήταν μικρότεροι αλλά οι ενδοεπαγγελματικές σχέσεις ήταν πολύ πιο δραματικές και ανταγωνιστικές.

Οι ηθοποιοί είναι όντως πολλοί και δεν χωράνε πια στις σκηνές αλλά κατακλύζουν τους θεατρικούς χώρους ως θεατές. Η εμπειρία μας λέει ότι υπάρχουν κώδικες επαγγελματικής

αλληλεγγύης, όταν έστω και ένας φιλικός συνάδελφος βρίσκεται στο κοινό, χρησιμοποιεί τρόπους υποστήριξης των επί σκηνής συναδέλφων του, γελώντας αλλιώτικα, αναγνωρίζοντας και ενθαρρυντικά. Πόσο μάλλον όταν οι ηθοποιοί αποτελούν ένα σημαντικό μέρος του κοινού, πόσο μάλλον όταν πρόκειται για κωμωδία και αφορμές για γέλια υπάρχουν πολλές, πόσο μάλλον όταν παίζουν καθόλα συμπαθείς ηθοποιοί που έχουν συνεργαστεί με τους μισούς από τους συνάδελφους υποστηρικτές τους.

Οπότε δεν είναι παράξενο ότι σε μια άκρως διαδραστική πράξη, όπως η θεατρική, ο επί σκηνής θίασος αρχίζει να λαμβάνει υπερβολικά υπόψη το συγκεκριμένο target group, να αποζητά την υποστήριξή του, να του στέλνει μηνύματα, να παίζει... παρεϊστικά. Θα χαρακτήριζα την παραγωγή της ΕΘΑΛ το «Ρωμαίος και Ιουλιέτα» του Μποστ σε σκηνοθεσία Κώστα Σιλβέστρου παρεϊστική παράσταση, και επειδή ο σκηνοθέτης υπολογίζει και βασίζεται στην αποδοχή του κοινού του κι επειδή η ομάδα των συνεργατών του λειτουργεί ως παρέα, όπου ο καθένας βάζει στον ομαδικό κορβανά ό,τι μπορεί να προσφέρει. Στην παράσταση της ΕΘΑΛ οι λύσεις που έχουν προταθεί για τα προβλήματα, που συναντά κάθε σκηνοθέτης και κάθε θεατρική ομάδα που καταπιάνεται με το θέατρο του Μποστ, στην ουσία

δεν έλυσαν αυτά τα προβλήματα, λειτούργησαν όμως επικοινωνιακά, προκαλώντας ποικίλα είδη γέλιου.

Ίσως η τελευταία έκφραση χρειάζεται να διευκρινιστεί. Πιστεύω ότι διαφορετικά είδη χιούμορ προκαλούν διαφορετικά είδη γέλιου. Μπορεί το «Ρωμαίος και Ιουλιέτα» ως κείμενο να μην είναι ίσο με τα αριστουργήματα όπως η «Φαύστα» και η «Μήδεια», γεγονός που κάνει ακόμα πιο δύσκολο το ανέβασμά του, αλλά το μποστικό χιούμορ πάντα σημαίνει παρωδιακή αφαίρεση στερεοποιημένου και γι' αυτό κούφιου σεβασμού από όποιες ιερές αγελάδες έχει θρέψει η κοινωνία. Η θρησκεία και οι λειτουργίες της, ο πατριωτισμός και οι εθνικοί

ήρωες, η γλώσσα, οι αστικές ηθικές αξίες, η οικογένεια, τα κλασικά λογοτεχνικά έργα, η αρχαιολατρία, η λαϊκή παράδοση, η pop κουλτούρα, οτιδήποτε έχει καλυφθεί από τη λάκα της στερεοποίησης, οτιδήποτε έχει την ταμπελίτσα «Μην αγγίζετε», στοχοποιείται, πειράζεται, αναποδογυρίζεται από τον Μποστ.

Σ' εκείνα τα σημεία της παράστασης, όπου το χιούμορ της συντονίζεται με το μποστικό, ήταν αισθητή η σύμπτωση των στόχων του συγγραφέα και του σκηνοθέτη. Αυτό μπορούσε να συμβεί ακόμα και σε μερικές κειμενικές προσθήκες των δημιουργών της παράστασης. Μποστικός ήταν ο τρόπος με τον οποίο ο

Βαλεντίνος Κόκκινος (Ρωμαίος) διάβασε τον πρώτο του μονόλογο κάτω από το μπαλκόνι, όταν ο ηθοποιός σαν να παραξενευόταν ο ίδιος με τις καταπληκτικές σουρεαλιστικές ομοιοκαταληξίες που πρόφερε. Μποστικό ήταν το ξέσπασμα της Μαρίνας Βρόντη στην προσθήκη για τα ναρκωτικά στην εθνική φρουρά.

Όμως σε αρκετά σημεία φαινόταν ότι επικρατούσε ένα horror vacui, φόβος κενού, όπου ο σκηνοθέτης δεχόταν τους αυτοσχεδιασμούς των Πίργου Κυριάκου, Βασίλη Χαραλάμπους, Ηρόδοτου Μιλτιάδους, Παναγιώτη Κυριάκου ως σωτήριους τρόπους και για να καλυφτούν τα «ακάλυπτα» μέρη της παράστασης και για να λειτουργήσει το κανάλι της ενθαρρυντικής επικοινωνίας για το οποίο ήδη μιλήσαμε. Το γέλιο που προκαλούσαν αυτοί οι αυτοσχεδιασμοί δεν είχε, κατ' εμέ, μποστική χροιά.

Δυστυχώς, σε «ακάλυπτες» περιοχές βρέθηκε η Τζωρτζίνα Τάτση, για την οποία, όπως μου φάνηκε, ο Κώστας Σιλβέστρος ήθελε να δημιουργήσει ρόλο όμοιο με τον ρόλο του Χορού στον «Πλούτο», αλλά πρόσθεσε κάποια αόριστη λυρικότητα στα κομμάτια της. Αυτή η αόριστη λυρικότητα χρωμάτισε και το φινάλε, απόδειξη αυτού το γεγονός ότι μερικοί από τους θεατές άρχισαν να σιγοτραγουδούν μαζί με τους συντελεστές. Λυρικά...